

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ
Кафедра управління державними і корпоративними фінансами

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійного вивчення дисципліни
«ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Харків – 2015

Методичні вказівки розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні кафедри управління державними і корпоративними фінансами 17 лютого 2015 р., протокол № 9.

Методичні вказівки містять програму дисципліни, тести для самоконтролю знань і питання для підготовки до іспиту.

Рекомендуються для студентів усіх форм навчання за напрямом підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит».

Укладач

доц. М.В. Бормотова

Рецензент

доц. О.Д. Стешенко

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до самостійного вивчення дисципліни
«ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Відповідальний за випуск Бормотова М.В.

Редактор Буранова Н.В.

Підписано до друку 06.04.15 р.

Формат паперу 60x84 1/16. Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 1,5. Тираж 50. Замовлення №

Видавець та виготовлювач Українська державна академія залізничного транспорту,
61050, Харків-50, майдан Фейсрбаха, 7.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2874 від 12.06.2007 р.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Тематичний план курсу та розподіл годин.....	7
Програма курсу.....	8
Тести для самоконтролю знань студентів.....	11
Питання для підготовки до іспиту.....	40
Список літератури.....	42

ВСТУП

В Україні стан фінансового ринку перебуває у стадії свого становлення і важко переоцінити його значення щодо формування сталих ринкових механізмів функціонування ефективної економіки. Тому вивчення «Фінансового ринку» як навчальної дисципліни особливо є актуальним у сучасних умовах дефіциту державних фінансових ресурсів та пошуку ефективних форм фінансування реформування економіки. Навчальна дисципліна «Фінансовий ринок» належить до групи освітньо-професійних дисциплін і є складовою частиною підготовки бакалавра з напрямку 6.030508 «Фінанси і кредит». Фінансовий ринок — це особлива, властива тільки ринковій економіці сфера економічних взаємовідносин, де здійснюється купівля-продаж, розподіл і перерозподіл фінансових активів країни між сферами економіки. Навчальна дисципліна «Фінансовий ринок» є нормативною для підготовки студентів за спеціальністю «Фінанси» і має теоретико-прикладний характер.

Метою викладання навчальної дисципліни «Фінансовий ринок» є формування системи теоретичних і практичних знань та компетенцій щодо основ функціонування та розвитку фінансового ринку як підсистеми фінансових відносин.

Основними завданнями дисципліни є вивчення суті, структури та значення фінансового ринку у фінансовій системі, а також, форм і методів регулювання фінансового ринку, взаємозв'язків між різними учасниками фінансового ринку, функціонування різних видів фінансових інструментів як засобів взаємодії учасників ринку, сутності діяльності професійних учасників фінансового ринку, фондових бірж, фінансових посередників та особливостей їх діяльності в Україні; оволодіння навичками оцінювання дохідності різних видів основних та похідних цінних паперів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: сутність, функції, структуру та роль фінансового ринку в економіці; нормативно-правову базу, що регулює діяльність фінансового ринку; фінансові інститути, що виступають посередниками між суб'єктами фінансового ринку;

ринки капіталів, похідних фінансових інструментів, грошовий, валютний, фондовий, банківських позик, особливості їх розвитку; фондові біржі та їх розвиток у світі і в Україні;

вміти: розраховувати дохід за цінними паперами; визначати ціни акції з рівномірним та нерівномірним зростанням дивідендів, ціну дисконтної облигації, дохідність акції та облигацій, дохід інвестора за казначейським векселем, результати біржових угод; розв'язувати задачі з продажу (купівлі) ф'ючерсних контрактів, опціонів, з угод між банками на відсотковий своп.

Дисципліна «Фінансовий ринок» є важливою у навчальному процесі і тісно пов'язана з іншими дисциплінами, такими як: «Гроші та кредит», «Інвестування», «Фінанси», «Фінансовий менеджмент», «Ринок фінансових послуг».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Модуль 1. Фінансовий ринок, його суб'єкти та інструментарій.

Модуль 2. Кредитний, фондовий і валютний ринки: механізми та особливості функціонування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 144 години / 4 кредиту ECTS.

Відповідно до навчального плану самостійна робота студентів становить 60 % часу, передбаченого для виконання основної освітньої програми. Основними завданнями самостійної роботи студентів є засвоєння в повному обсязі основної освітньої програми та послідовне вироблення навичок ефективної самостійної професійної (практичної й науково-теоретичної) діяльності на рівні світових стандартів.

Самостійна робота студентів охоплює:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, практичних, семінарських тощо);

- виконання відповідних завдань з навчальної дисципліни протягом семестру;

- самостійну роботу над окремими темами навчальних дисциплін відповідно до навчально-тематичних планів;

- підготовку до практики та виконання завдань, передбачених практикою;

- підготовку до всіх видів контрольних завдань, у тому числі модульних і комплексних контрольних робіт;

- підготовку до підсумкової державної атестації, у тому числі виконання випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи магістра;

- роботу в студентських наукових гуртках, семінарах тощо;

- участь у роботі факультативів, спецсемінарів тощо;

- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конгресах тощо.

Формами контролю самостійної роботи є:

- індивідуальний або колективний проект, передбачений навчальною програмою з дисципліни або окремих модулів, що потребують формування практичних навичок, умінь студентів;

- поточний контроль засвоєння знань на основі оцінки усної відповіді на питання, повідомлення, доповіді тощо (на практичних або семінарських заняттях);

- усна доповідь та/або письмовий звіт про результати розв'язання господарської ситуації (кейсу);

- конспект, виконаний з теми, що вивчалась самостійно;

- тестування, виконання письмових контрольних робіт;

- рейтингова система оцінювання знань студентів за модулями;

- звіт про науково-дослідну роботу (її етапи, частини тощо);

- стаття, тези виступу та інші публікації в науковому, науково-популярному, навчальному виданні.

Результати самостійної науково-дослідної роботи студентів можуть бути опубліковані в спеціалізованих студентських або наукових, науково-методичних виданнях ВНЗ і його підрозділів, апробовані на науково-практичних студентських конференціях.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН КУРСУ ТА РОЗПОДІЛ ГОДИН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	л а б	ін д	с.р		л	п	л а б	ін д	с.р.
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Фінансовий ринок, його суб'єкти та інструментарій												
Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, структура та функції	14	4	2		6	8	16	2	1		4	12
Тема 2. Регулювання діяльності на фінансовому ринку	10	2	2		4	6	11	1	1		4	12
Тема 3. Фінансові посередники	8	4	2		6	6	9	1			4	10
Тема 4. Пайові цінні папери на фінансовому ринку	12	2	4		6	6	19	2	2		8	16
Тема 5. Боргові цінні папери на фінансовому ринку	12	2	4		6	6	19	2	2		8	16
Тема 6. Похідні фінансові інструменти	14	4	4		6	6	12	2			6	12
Разом за змістовим модулем 1	76	18	18		34	40	94	10	6		34	78
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Кредитний, фондовий і валютний ринки: механізми та особливості функціонування												
	16	2	4		4	10	10				4	10
Тема 7. Фінансові послуги	12	4	2		4	6	10				4	10
	11	4	2		5	5	8				5	8
Тема 8. Кредитний ринок	9	2	2		5	5	7	1	2		5	6
Тема 9. Валютний ринок	11	2	4		5	5	9	1			5	6
Тема 10. Фондовий ринок та фондова біржа	9	2	2		5	5	6				5	6
Разом за змістовим модулем 2	68	16	16		28	36	50	2	2		28	46
Усього годин	144	34	34		62	76	144	12	8		62	124

ПРОГРАМА КУРСУ

Змістовий модуль 1. Фінансовий ринок, його суб'єкти та інструментарій.

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, структура та функції.

Сутність фінансового ринку, необхідність і передумови його створення. Принципи та функції фінансового ринку Структура фінансового ринку. Класифікація фінансових ринків.

Тема 2. Регулювання діяльності на фінансовому ринку.

Органи державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні. Основні форми державного регулювання діяльності з надання фінансових послуг. Внутрішнє регулювання фінансового ринку. Зарубіжний досвід регулювання фінансового ринку.

Тема 3. Фінансові посередники.

Сутність фінансових посередників і їх функції. Особливості інвестиційної діяльності фінансових посередників. Суб'єкти банківської системи. Небанківські фінансово-кредитні інститути. Контрактні фінансові інститути. Посередники депозитарно-клірингової діяльності.

Тема 4. Пайові цінні папери на фінансовому ринку.

Основні види цінних паперів. Класифікація цінних паперів за різними ознаками. Види акції. Прості та привілейовані акції: порівняльна характеристика їх інвестиційних якостей та правових аспектів. Вартість акцій та оцінка акціонерного капіталу. Оцінка дохідності акцій. Операції з акціями. Способи сплати дивідендів за цими видами акцій.

Тема 5. Боргові цінні папери на фінансовому ринку.

Поняття облігації як класичного боргового фінансового інструменту. Державні облігації та облігації підприємств. Механізм емітування корпоративних облігацій. Особливості

обігу корпоративних облігацій на фінансовому ринку. Облігації підприємств, їх основні види. Оцінка дохідності облігацій.

Сутність векселя як боргового фінансового інструменту, механізм та специфіка його обігу в Україні.

Казначейські зобов'язання як основний фінансовий інструмент держави для покриття поточних витрат державного бюджету.

Сутність ощадних та депозитних сертифікатів, механізм їх обігу, основні види та ставки нарахування доходів за ними.

Приватизаційні цінні папери як особливий вид державних цінних паперів. Основні види приватизаційних цінних паперів. Права їх власників та специфіка обігу даного виду цінних паперів.

Тема 6. Похідні фінансові інструменти.

Визначення похідних цінних паперів. Основні види похідних цінних паперів. Причина виникнення та функціонування різноманітних видів термінових угод. Ринок термінових угод як один з основних механізмів страхування від ризиків цінних змін на реальному ринку. Специфіка проведення термінових операцій. Основна економічна функція ринку ф'ючерсних контрактів. Поняття ф'ючерсного контракту як основного біржового деривативу. Специфіка їх випуску та функціонування. Дата і ціна поставки активу за ф'ючерсним контрактом. Коротка та довга позиція учасника ф'ючерсного ринку. Механізм ліквідації (закриття) позицій. Визначення прибутків та збитків за ф'ючерсним контрактом. Сутність форвардних угод та специфіка їх обігу. Механізм страхування форвардними контрактами. Основні відмінності між ф'ючерсними та форвардними контрактами. Опціон як один із основних видів термінових угод. Специфіка його укладання та особливості обігу на фінансовому ринку. Основні види опціонів. Механізм визначення доходів за опціонами.

Змістовий модуль 2. Кредитний, фондовий і валютний ринки: механізми та особливості функціонування

Тема 7. Фінансові послуги.

Сутність андеррайтингу та його основні види. Механізм проведення андеррайтингових операцій. Формування ціни на послуги андеррайтера при різноманітних видах андеррайтингу. Поняття агентських послуг. Види агентських послуг та їх сутність. Механізм взаємовідносин між клієнтом та агентом. Сутність лізингу як виду товарного кредиту. Види та форми лізингу. Суб'єкти лізингової діяльності. Лізингові компанії як основні постачальники лізингових послуг. Сутність факторингових операцій. Механізм дії факторингової операції. Формування ціни на факторингові послуги. Поняття форфейтингу. Основні суб'єкти форфейтингових операцій. Механізм форфейтингової операції. Сутність брокерської діяльності. Основні види угод, які укладаються брокерами. Діяльність брокерських контор на фондовому ринку. Поняття дилерської діяльності, її основні види. Роль та функції дилерів на фондовому ринку.

Тема 8. Кредитний ринок.

Поняття кредиту та кредитної системи. Функції та роль кредиту в економіці країни. Основи організації кредитного ринку. Характеристика основних видів та форм кредиту. Державний кредит, його форми та види. Класифікація і функції банків у ринковій економіці. Спеціалізовані кредитні установи, специфіка їх діяльності. Основні види банківських операцій. Забезпечені та незабезпечені банківські кредити, умови їх надання. Вартість кредиту та види відсоткових ставок за ним.

Тема 9. Валютний ринок.

Поняття валюти України та іноземної валюти. Суб'єкти валютного ринку. Основи функціонування валютного ринку. Конвертованість валюти і валютний курс. Валютний ринок як економічна категорія та його види. Основні види операцій, які проводяться на валютному ринку. Основні функції валютного ринку. Валютні крос-курси та умови, в яких вони застосовуються. Сутність валютних операцій. Поточні операції з валютою. Термінові операції з валютою. Сутність та механізм їх застосування. Валютний арбітраж – його сутність та різновиди. Правила переказу іноземної валюти за межі України.

Тема 10. Фондовий ринок та фондова біржа.

Загальна характеристика фондового ринку. Предмет, учасники та процес торгівлі на фондовому ринку. Інструментарій фондового ринку. Фондова біржа як основний суб'єкт діяльності на фондовому ринку. Види фондових бірж, їх роль та функції на фінансовому ринку. Інфраструктура фондового ринку. Види діяльності основних посередників на фондовому ринку України.

Сутність фондової біржі, її види та функції. Правила фондової біржі. Сутність біржового ринку. Біржові фондові індекси. Рейтинги фондового ринку. Особливості біржового ринку України.

ТЕСТИ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Фінансовий ринок: сутність, структура та функції.

Тема 1. Фінансовий ринок: сутність, структура та функції.

Q1 Основними складовими фінансового ринку є:

- V1 грошовий ринок;
- V2 ринок похідних цінних паперів;
- V3 ринок нерухомості;
- V4 фондовий ринок.

Q2 Основним постачальником фінансових ресурсів на фінансовий ринок має бути:

- V1 держава;
- V2 міжнародні фінансові організації;
- V3 домашні господарства;
- V4 юридичні особи.

Q3 Основною функцією фінансового ринку є:

- V1 трансформація тимчасово вільних фінансових ресурсів у позиковий капітал;
- V2 страхування фінансових ризиків;

- V3 забезпечення накопичення коштів;
V4 хеджування ризиків валютних операцій.
- Q4 Держава на фінансовому ринку, як правило, виступає:
V1 позичальником;
V2 інвестором;
V3 фінансовим посередником;
V4 усі відповіді правильні.
- Q5 Емітенти — це:
V1 суб'єкти, що залучають фінансові ресурси;
V2 суб'єкти, які вкладають грошові кошти у фінансові інструменти;
V3 суб'єкти, які перерозподіляють фінансові ресурси;
V4 суб'єкти, що реалізують різні види страхових послуг.
- Q6 Безстрокові фінансові інструменти, що засвідчують пайову участь інвестора в статутному фонді емітента, — це:
V1 інструменти власності;
V2 інструменти позики;
V3 похідні інструменти;
V4 усі відповіді правильні.
- Q7 Властивість фінансового активу, яка розраховується у вигляді річної відсоткової ставки, називається:
V1 дохідністю;
V2 комплексністю;
V3 доходом за активом;
V4 конвертованістю.
- Q8 До суб'єктів фінансового ринку відносять:
V1 емітентів, інвесторів;
V2 населення, іноземних учасників ринку;
V3 фінансових посередників, державу;
V4 усі відповіді правильні.
- Q9 Фінансовий ринок — це:
V1 сукупність економічних відносин;
V2 розподіл фінансових ресурсів;
V3 купівля чи продаж тимчасово вільних грошей, цінних паперів та інших фінансових активів;
V4 усі відповіді правильні.
- Q10 Оберіть об'єкти фінансового ринку:
V1 цінні папери;
V2 валюта;

V3 нерухомість.

Q11 Оберіть суб'єктів фінансового ринку:

V1 фізичні особи, юридичні особи, фінансові продавці;

V2 підприємства з обмеженою відповідальністю;

V3 фінансові посередники, держава, фізичні особи, підприємства різних форм власності;

V4 немає правильної відповіді.

Q12 На фінансовому ринку розрізняють:

V1 первинний і вторинний ринок;

V2 загальний і незагальний ринок;

V3 фондовий і фінансовий ринок;

V4 усі відповіді правильні.

Q13 Залежно від місця проведення розрізняють такі сегменти фінансового ринку:

V1 біржовий і не біржовий;

V2 банківський і небанківський;

V3 грошовий і негрошовий.

Q14 Торгова інформаційна система (ТІС) – це:

V1 юридична особа, що проводить операцію з продажу фінансових послуг;

V2 юридична особа, що створюється у формі АТ і організовує діяльність торгівлі на біржовому ринку;

V3 юридична особа, що створюється у формі АТ та організовує діяльність торгівлі на небіржовому ринку.

Q15 Депозитними інститутами на фінансовому ринку є:

V1 комерційні та ощадні банки;

V2 страхові та інвестиційні компанії;

V3 пенсійні фонди;

V4 кредитні спілки.

Тема 2. Регулювання діяльності на фінансовому ринку.

Q1 Внутрішнє регулювання здійснюється:

V1 відповідними державними органами;

V2 саморегульвними організаціями;

V3 Кабінетом Міністрів України;

V4 НБУ.

Q2 Оберіть органи, які здійснюють державне регулювання фінансового ринку:

V1 НКЦПФР;

V2 ПФТС;

V3 комерційні банки;

V4 НБУ.

Q3 Виділити напрями регулювання фінансового ринку:

V1 регулювання складу фінансових інструментів та учасників;

V2 регулювання інформаційних потоків на ринку;

V3 регулювання операцій та форм торгівлі;

V4 усі відповіді правильні.

Q4 Недержавними інститутами-регуляторами здійснюється регулювання:

V1 міжнародне;

V2 державне;

V3 внутрішнє;

V4 усі відповіді правильні.

Q5 Вплив на функціонування фінансового ринку через систему економічних важелів — це регулювання:

V1 пряме (правове);

V2 непряме (економічне);

V3 внутрішнє;

V4 адміністративне.

Q6 Міжнародною регулювальною організацією, головною метою якої є покращення захисту інвестора, підвищення цілісності і прозорості ринків капіталів, є:

V1 Група 30;

V2 Форум Європейських Комісій із цінних паперів — FESCO;

V3 Міжнародна організація комісій з цінних паперів — IOSCO;

V4 Міжнародний банк реконструкції та розвитку.

Q7 Найбільшою і впливовою саморегулювальною організацією в Україні є:

V1 Перша фондова торгова система (ПФТС);

V2 Національна асоціація бірж України;

V3 Південноукраїнська торговельно-інформаційна система;

V4 Асоціація учасників фондового ринку.

Q8 Важелями непрямого втручання держави у регулювання фінансового ринку є:

V1 податкова політика;

V2 регулювання грошової маси й обсягів кредитів через вплив на ставку позикового відсотка;

V3 проведення спільних наукових розробок;

V4 усі відповіді правильні.

Q9 Банківський нагляд — це:

V1 система контролю та активних упорядкованих дій НБУ, спрямованих на дотримання банками у процесі їх діяльності законодавства України;

V2 дії НБУ з метою забезпечення стабільності банківської системи та захисту інтересів вкладників;

V3 моніторинг процесів, що відбуваються в банківській системі на різних стадіях функціонування банків;

V4 усі відповіді правильні.

Q10 Регулювання банківської діяльності — це:

V1 використання монетарних інструментів з метою впливу на обсяг і структуру банківських резервів;

V2 застосування превентивних і протекційних заходів, що спрямовані на забезпечення стабільності функціонування банківської системи;

V3 розробка та ухвалення законів, системи норм що регламентують діяльність банків;

V4 усі відповіді правильні.

Q11 Міжнародною регулювальною організацією, яка усуває перешкоди у всесвітній торгівлі цінними паперами, є:

V1 Форум Європейських Комісій з цінних паперів (FESCO);

V2 Міжнародна організація комісій з цінних паперів (IOSCO);

V3 Група 30;

V4 Міжнародний валютний фонд.

Q12 Із переліку фінансових інститутів виділити саморегульвні організації:

V1 НБУ;

V2 НКЦПФР;

V3 Професійна організація реєстраторів і депозитаріїв (ПАРД);

V4 Перша фондова торгова система (ПФТС).

Q13 Основною установою, що регулює функціонування ринку цінних паперів, є:

V1 Міністерство фінансів України;

- V2 Національний банк України;
- V3 Фонд державного майна;
- V4 Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку.

Тема 3. Фінансові посередники.

Q1 До недепозитних фінансових інститутів належать:

- V1 страхові компанії;
- V2 пенсійні фонди;
- V3 кредитні спілки;
- V4 усі відповіді правильні.

Q2 До депозитних фінансових інститутів належать:

- V1 комерційні та ощадні банки;
- V2 інвестиційні фонди;
- V3 ощадні та кредитні асоціації;
- V4 правильні відповіді V1, V3.

Q3 За видами фінансових установ посередники класифікуються:

- V1 на спеціалізовані і універсальні;
- V2 суб'єкти банківської системи, небанківські фінансові інститути та кредитні інститути, контрастні фінансові інститути;
- V3 посередники фондового ринку, грошового ринку, ринку позикових капіталів, валютного ринку;
- V4 прямі і непрямі.

Q4 Залежності від обслуговування учасників ринку фінансові посередники класифікуються:

- V1 на спеціалізовані і універсальні;
- V2 суб'єкти банківської системи, небанківські фінансові інститути та кредитні інститути, контрастні фінансові інститути;
- V3 посередники фондового ринку, грошового ринку, ринку позикових капіталів, валютного ринку;
- V4 прямі і непрямі.

Q5 Дайте правильну характеристику спеціалізованим посередникам:

- V1 це фінансові посередники, які надають своїм клієнтам широкий вибір фінансових послуг;
- V2 фінансовий посередник, який займається одним видом діяльності;

V3 фінансовий посередник, який забезпечує формування інфраструктури;

V4 безпосередньо учасники ринку.

Q6 Дайте правильну характеристику універсальним фінансовим посередникам:

V1 це фінансові посередники, які надають своїм клієнтам широкий вибір фінансових послуг;

V2 це фінансовий посередник, який займається одним видом діяльності;

V3 фінансовий посередник, який забезпечує формування інфраструктури;

V4 безпосередньо учасники ринку.

Q7 Розрізняють такі інвестиційні фонди:

V1 пайові та боргові;

V2 корпоративні і пайові;

V3 довгострокові і короткострокові;

V4 часткові і акційні.

Q8 Страхова компанія – це:

V1 кредитна установа, створена для надання населенню послуг із збереження предметів домашнього вжитку, а також для видачі позик під заставу цих предметів;

V2 фінансовий посередник, який здійснює виплати своїм клієнтам при виникненні певних подій обумовлених у договорі;

V3 самостійна фінансово - банківська система, яка не входить у склад державного бюджету.

Q9 Оберіть правильну відповідь на питання: що належить до спеціалізованих кредитно-фінансових установ?

V1 страхові компанії, комерційні банки, ощадні установи, пенсійні фонди;

V2 інвестиційні компанії та ощадні установи;

V3 пенсійні фонди та комерційні банки;

V4 інвестиційні компанії, страхові компанії, ощадні установи, пенсійні фонди.

Q10 Сучасні банківські системи, як правило, включають сукупність таких елементів:

V1 центральний (емісійний) банк, комерційні банки та спеціалізовані фінансові установи;

V2 комерційні банки, казначейство, кредитна кооперація, пенсійні фонди, ломбарди;

V3 центральний (емісійний) банк, спеціалізовані фінансові установи, товариства взаємного кредиту;

V4 спеціалізовані фінансові установи, інвестиційні та страхові компанії.

Q11 Кредитні спілки та факторингові компанії відносять:

V1 до небанківських фінансово-кредитних інститутів;

V2 контрактних фінансових інститутів;

V3 суб'єктів банківської системи;

V4 депозитарно-клірингової системи.

Q12 Підприємницька діяльність, яка спрямована на інвестування власних або залучених фінансових коштів і поєднує в собі елементи кредитування в натуральній і грошовій формі, — це:

V1 факторинг;

V2 благодійність;

V3 лізинг;

V4 страхування.

Q13 Фінансова установа, яка залучає грошові заощадження своїх членів для взаємного кредитування, надання фінансових послуг шляхом об'єднання грошових внесків, — це:

V1 кредитна спілка;

V2 каси взаємодопомоги;

V3 благодійна організація;

V4 ломбард.

Q14 Фінансовий лізинг — це:

V1 відносини, при яких все обслуговування майна бере на себе орендар;

V2 довгострокова оренда машин і обладнання, видача обладнання напрокат;

V3 договір лізингу, в результаті укладення якого лізингодавець зобов'язується придбати у власність річ у продавця (постачальника) відповідно до встановлених лізингоодержувачем специфікацій та умов і передати її у користування лізингоодержувачу на визначений строк не менше одного року за встановлену плату (лізингові платежі);

V4 немає правильної відповіді.

Тема 4. Пайові цінні папери на фінансовому ринку.

Q1 Іменний цінний папір, який свідчить про майнові права його власника:

V1 облігація;

V2 акція;

V3 казначейське зобов'язання;

V4 депозитний сертифікат.

Q2 Акції бувають:

V1 прості і привілейовані;

V2 прості і складні;

V3 кумулятивні та складні;

V4 усі відповіді правильні.

Q3 Привілейовані акції діляться:

V1 на прості і складні;

V2 зворотні і неповоротні;

V3 кумулятивні і некумулятивні;

V4 немає правильної відповіді.

Q4 Акції, які надають власникам право на отримання частини прибутку, на пай в управлінні АТ і право на отримання частини майна у разі ліквідації АТ, називають:

V1 кумулятивними;

V2 безвідзивними;

V3 складними;

V4 простими.

Q5 Привілейовані акції – це:

V1 які дають права на отримання частини прибутку у вигляді дивідендів і частини майна у разі банкрутства;

V2 які дають усім однакові права;

V3 які дають їх власнику перевагу порівняно з власниками простих акцій;

V4 відповіді V1 і V3.

Q6 Некумулятивні акції – це:

V1 акції, які не мають властивості накопичення, і не виплачені дивіденди пропадають;

V2 акції, які мають властивість накопичення, і не виплачені дивіденди приєднуються;

V3 акції, які мають властивість збереження, і всі дивіденди приєднуються;

V4 немає правильної відповіді.

Q7 Кумулятивні акції – це:

V1 акції, виплачені дивіденди яких мають бути приєднані до дивідендів наступного періоду;

V2 акції, невиплачені дивіденди яких мають бути приєднані до дивідендів наступного періоду;

V3 акції, виплачені дивіденди яких мають бути приєднані до дивідендів попереднього періоду;

V4 акції, виплачені дивіденди яких мають бути приєднані до дивідендів нинішнього періоду.

Q8 Контрольний пакет акцій:

V1 20 % + 1;

V2 30 % + 1;

V3 40 % + 1;

V4 50 % + 1.

Q9 Значний пакет акцій:

V1 5 %;

V2 10 %;

V3 15 %;

V4 20 %.

Q10 Пакет акцій, який дає право суттєво впливати на управління емітентами, називається:

V1 блокуючим;

V2 контрольним;

V3 значним;

V4 немає правильної відповіді.

Q11 Блокуючий пакет акцій – це:

V1 10 % + 1;

V2 30 % + 1;

V3 25 % + 1;

V4 50 % + 1.

Q12 Курсом акції називається:

V1 відношення номінальної вартості до національної;

V2 відношення ринкової вартості до номінальної;

V3 відношення номінальної вартості до дивідендів;

V4 відношення ринкової вартості до дивідендів.

Q13 Кожна акція має такі види вартості:

V1 номінальна;

V2 ринкова;

V3 балансова;

V4 усі відповіді правильні.

Q14 Частка привілейованих акцій у статутному капіталі АТ не може перевищувати:

V1 25 %;

V2 20 %;

V3 30 %;

V4 15 %.

Q15 За рахунок яких коштів сплачуються дивіденди власникам акцій?

V1 позикових коштів;

V2 нової емісії;

V3 з чистого прибутку;

V4 з фондів матеріального стимулювання.

Q16 Який із цінних паперів не є борговим зобов'язанням?

V1 облігація;

V2 казначейське зобов'язання держави;

V3 акція;

V4 вексель.

Q17 Які акції гарантують виплату дивідендів у попередньо зазначеному розмірі незалежно від суми отриманого прибутку?

V1 іменні;

V2 прості;

V3 привілейовані;

V4 на пред'явника.

Q18 Що таке дивіденди?

V1 доходи на акції;

V2 доходи на облігації;

V3 доходи на векселі;

V4 доходи на строкові інструменти.

Тема 5. Боргові цінні папери на фінансовому ринку.

Q1 Строк повернення емітентом власнику облигації номінальної вартості – це:

V1 дата погашення;

V2 дата купівлі;

V3 дата видачі;

V4 дата реєстрації в реєстрі.

Q2 Які цінні папери вважаються борговими?

V1 акція;

V2 облигація;

V3 опціон;

V4 вексель.

Q3 Виберіть правильний вид облигацій за формою випуску:

V1 іменні, на пред'явника;

V2 короткострокові, довгострокові, середньострокові;

V3 з фіксованою ставкою;

V4 державні, муніципальні, корпоративні.

Q4 Покупцями ДКЗ (державних казначейських зобов'язань) можуть виступати:

V1 фізичні особи;

V2 юридичні особи;

V3 держава;

V4 міжнародні організації.

Q5 Який дохід регулярно отримується за облигаціями у вигляді відсоткових виплат?

V1 капіталізований;

V2 фінансовий;

V3 поточний;

V4 операційний.

Q6 Власники облигацій мають право:

V1 на одержання частини доходу емітента;

V2 одержання фіксованого доходу;

V3 брати участь у керуванні емітентом;

V4 усі відповіді правильні.

Q7 Дохід, отриманий перевищення ринкової вартості облигації її номінальної вартості, – це:

V1 капіталізований;

V2 поточний;

V3 операційний;

V4 усі відповіді правильні.

Q8 Цінні папери, права володіння якими підтверджуються внесенням імені власника в текст облігації і до книги реєстрації, яку веде емітент – це:

V1 іменні облігації;

V2 на пред'явника;

V3 дисконтні;

V4 немає правильної відповіді.

Q9 Визначте боргові цінні папери, які функціонують на фінансовому ринку України:

V1 облігація;

V2 акція;

V3 опціон;

V4 вексель.

Q10 Емітентом державних облігації виступає:

V1 НБУ;

V2 Міністерство фінансів;

V3 НКЦПФР;

V4 Кабінет Міністрів України.

Q11 Агентом з розміщення ОВДП виступають?

V1 Міністерство фінансів;

V2 НБУ;

V3 НКЦПФР;

V4 усі відповіді правильні.

Q12 Обсяг емісії ОВДП на поточний рік визначається?

V1 державним бюджетом України;

V2 Конституції України;

V3 Податковим кодексом;

V4 немає правильної відповіді.

Q13 Визначте види доходів, які отримує власник облігації:

V1 поточний, капіталізований;

V2 фінансовий, поточний;

V3 операційний, фінансовий;

V4 всі відповіді правильні.

Q14 До державних облігацій, які випускаються в Україні, відносяться:

V1 облігації внутрішніх державних позик; цільові облігації внутрішніх державних позик; облігації зовнішніх державних позик;

V2 облігації місцевих позик, облігації підприємств;

V3 усі відповіді правильні;

V4 немає правильної відповіді.

Q15 Облігації, за якими не передбачається виплата відсоткових доходів, – це:

V1 відсоткові облігації;

V2 державні облігації;

V3 дисконтні облігації;

V4 немає правильної відповіді.

Q16 Цінний папір, який випускають органи місцевої влади з метою покриття дефіциту місцевого бюджету або фінансування інвестиційних проектів, - це:

V1 державні облігації;

V2 муніципальні облігації;

V3 корпоративні облігації;

V4 усі відповіді правильні.

Q17 Облігації, що розміщуються за ціною, нижчою ніж їх номінальна вартість, називаються:

V1 відсотковими;

V2 цільовими;

V3 дисконтними;

V4 правильні відповіді V2, V3.

Q18 З якою метою підприємства випускають облігації?

V1 покриття збитків;

V2 розширення виробничої діяльності;

V3 виплати дивідендів власникам привілейованих акцій;

V4 немає правильної відповіді.

Q19 З яких коштів підприємство сплачує дохід за облігаціями?

V1 зі статутного фонду;

V2 із фондів соціального захисту працівників;

V3 з чистого прибутку;

V4 немає правильної відповіді.

Тема 6. Похідні фінансові інструменти.

Q1 Оберіть правильне визначення похідних цінних паперів:

V1 цінні папери, механізм випуску і обороту яких пов'язаний з правом на купівлю або продаж на протязі встановленого договором терміну цінних паперів, інших фінансових і товарних ресурсів;

V2 державні цінні папери, що розміщені виключно на внутрішньому фондовому ринку і підтверджують обов'язки держави;

V3 цінні папери, механізм випуску і обороту яких пов'язаний з правом продажу.

Q2 Виберіть, які цінні папери належать до деривативів?

V1 похідні цінні папери;

V2 казначейські облігації;

V3 акції;

V4 боргові цінні папери.

Q3 Виберіть, які цінні папери розміщують на біржовому і небіржовому ринку?

V1 опціон;

V2 ф'ючерсний контракт;

V3 варран;

V4 форвардний контракт.

Q4 Виберіть правильне визначення ф'ючерса:

V1 цінний папір, який засвідчує обов'язок його власника купити або продати відповідну кількість базового активу за вказаною ціною у визначений термін у майбутньому;

V2 цінний папір, який засвідчує обов'язок його власника купити відповідну кількість активів;

V3 цінний папір, який засвідчує обов'язок його власника продати відповідну кількість активів;

V4 цінний папір, за яким його власник зобов'язаний купити відповідну кількість базового активу у визначений термін.

Q5 Виберіть правильне визначення форвардного контракту:

V1 договір між двома сторонами про майбутню поставку за ринковою ціною;

V2 договір про майбутню поставку товару за відповідною ціною;

V3 договір між двома сторонами про майбутню поставку;

V4 договір між двома сторонами про майбутню поставку; предмета контракту за раніш домовленою ціною, яка встановлюється за біржою і обов'язкова для виконання, для обох сторін договору.

Q6 Виберіть правильне визначення опціону:

V1 похідний цінний папір, який засвідчує право його власника купити (продати) або відмовитись від договору за базовим активом (цінних паперів) товару, валюти за домовленою ціною протягом передбаченого терміну;

V2 цінний папір, який засвідчує право його власника купити договір за базовим активом;

V3 похідний цінний папір, який засвідчує право його власника продати договір;

V4 усі відповіді правильні.

Q7 Які існують типи опціонів?

V1 європейський;

V2 американський;

V3 російський;

V4 немає правильної відповіді.

Q8 На біржі укладаються контракти:

V1 форвардні;

V2 ф'ючерсні;

V3 свопи;

V4 опціонні.

Q9 Обов'язковими для виконання є угоди:

V1 форвардні;

V2 ф'ючерсні;

V3 опціонні;

V4 усі відповіді правильні.

Q10 Цінними паперами, які мають обіг тільки на біржовому ринку, є:

V1 форвард;

V2 ф'ючерс;

V3 опціон;

V4 своп.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Кредитний, фондовий і валютний ринки: механізми та особливості функціонування

Тема 7. Фінансові послуги.

Q1 Фінансова послуга — це операції:

V1 з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів;

V2 з купівлі-продажу фінансових активів з метою одержання прибутку на курсовій різниці чи у вигляді комісійних;

V3 з управління фінансовими активами за договорами довірчого управління;

V4 з метою збільшення реальної вартості фінансових активів.

Q2 Фінансові активи — це:

V1 грошові кошти, цінні папери, боргові зобов'язання та право вимоги боргу;

V2 грошові кошти та цінні папери;

V3 грошові кошти, цінні папери, боргові зобов'язання, фінансові кредити та капіталізоване нерухоме майно;

V4 майно та грошові кошти, відображені в балансі підприємства (установи).

Q3 Які організації здійснюють регулювання діяльності на ринку фінансових послуг?

V1 Державне Казначейство України, Національний банк України, Нацкомфінпослуг, НКЦПФР;

V2 Національний банк України, Нацкомфінпослуг, НКЦПФР;

V3 Національний банк України, Нацкомфінпослуг;

V4 Нацкомфінпослуг.

Q4 Лізингова діяльність — це вид господарської діяльності, пов'язаної:

V1 з вкладенням власних і залучених коштів лізингодавця в придбання майна та передавання його в оренду;

V2 вкладенням власних і залучених коштів лізингодавця у придбання майна та передавання його в лізинг;

V3 вкладенням власних і залучених коштів інвестора у придбання цінних паперів в інститути спільного інвестування;

V4 цільовим кредитуванням суб'єктів господарювання на технічне переозброєння та оновлення виробництва.

Q5 Після закінчення строку договору фінансового лізингу предмет лізингу:

V1 продається на аукціоні;

V2 повертається лізингодавцю;

V3 переходить у власність лізингоодержувача або викупується ним за залишковою вартістю;

V4 повертається постачальнику.

Q6 Після закінчення строку договору оперативного лізингу предмет лізингу:

V1 повертається лізингодавцю;

V2 залишається у власності лізингоодержувача;

V3 повертається постачальнику;

V4 продається на аукціоні.

Q7 Андеррайтинг – це:

V1 послуги з організації та проведення емісії цінних паперів;

V2 послуги банку своїм першокласним клієнтам;

V3 послуги з управління портфелем цінних паперів клієнтів.

Q8 Основним елементом андеррайтингу є:

V1 розміщення цінних паперів емітента за рахунок андеррайтингової компанії;

V2 викуп частки або повної емісії цінних паперів у емітента;

V3 здійснення спекулятивних операцій з цінними паперами клієнтів;

V4 викуп посередником частки емісії цінних паперів.

Q9 Які види операцій передбачають придбання рахунка-фактури продавця:

V1 лізинг;

V2 форфейтинг;

V3 факторинг.

Q10 Операція, яка передбачає облік комплексу векселів банком експортера „без права регресу”, – це:

V1 факторинг;

V2 лізинг;

V3 форфейтинг;

V4 андеррайтинг.

Q11 Основними перевагами форфейтингових операцій є:

V1 продавець вільний у боргах;

V2 угода здійснюється з правом регресу;

V3 підвищує ліквідність зовнішньо-торговельної операції;

V4 продавець несе на собі валютні ризики.

Q12 Факторинг – це;

V1 комплекс послуг, який банк (або факторингова компанія), що виступає в ролі фінансового агента, надає компаніям, що працюють зі своїми покупцями на умовах відстрочення платежу;

V2 форма представлення фінансової послуги на ринку;

V3 операції з фінансовими активами, що здійснюються в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб.

V4 безготівкові розрахунки між країнами, компаніями, підприємствами за поставлені, продані один одному товари, цінні папери і надані послуги, здійснювані шляхом взаємного заліку, виходячи з умов балансу платежів.

Q13 Кліринг – це:

V1 форма представлення фінансової послуги на ринку;

V2 будь-яка функція, пов'язана безпосередньо або опосередковано із задоволенням людських потреб, але безпосередньо не спрямована на виробництво яких-небудь предметів;

V3 сукупність фінансових послуг, що надаються клієнтам у сфері фінансового обслуговування;

V4 безготівкові розрахунки між країнами, компаніями, підприємствами за поставлені, продані один одному товари, цінні папери і надані послуги, здійснювані шляхом взаємного заліку, виходячи з умов балансу платежів.

Q14 Брокерська діяльність – це:

V1 діяльність з укладання угод від свого імені й за свій рахунок через публічне оголошення цін купівлі та продажу цінних паперів із зобов'язанням купівлі й продажу цих паперів за оголошеними цінами;

V2 купівля на первинному ринку цінних паперів з наступним їх перепродажем інвесторам;

V3 діяльність щодо укладання угод з цінними паперами на основі угод комісії або доручення;

V4 немає правильної відповіді.

Q15 Дилерська діяльність – це:

V1 діяльність з укладання угод від свого імені й за свій рахунок через публічне оголошення цін купівлі та продажу цінних паперів із зобов'язанням купівлі й продажу цих паперів за оголошеними цінами;

V2 діяльність щодо укладання угод з цінними паперами на основі угод комісії або доручення;

V3 купівля на первинному ринку цінних паперів з наступним їх перепродажем інвесторам;

V4 немає правильної відповіді.

Q16 Залежно від форми організації розрізняють такі інвестиційні фонди:

V1 пайові та корпоративні;

V2 відкриті, інтервальні та закриті;

V3 диверсифіковані та недиверсифіковані;

V4 строкові і безстрокові.

Q17 Залежно від структури активів розрізняють інвестиційні фонди:

V1 відкриті, інтервальні та закриті;

V2 пайові та корпоративні;

V3 строкові і безстрокові;

V4 диверсифіковані та недиверсифіковані.

Q18 Які інвестиційні фонди розрізняють залежно від порядку здійснення діяльності?

V1 відкриті, інтервальні та закриті;

V2 диверсифіковані та недиверсифіковані;

V3 строкові і безстрокові;

V4 пайові та корпоративні.

Тема 8. Кредитний ринок.

Q1 Кредитний ринок – це:

V1 специфічна сфера економічних відносин, де об'єктом операцій виступає наданий на певних умовах у позику капітал;

V2 частина ринку капіталів, де здійснюються емісія, купівля і продаж цінних паперів;

V3 ринок, на якому гроші однієї країни використовують для купівлі валюти іншої країни;

V4 усі відповіді правильні.

Q2 Основними учасниками кредитного ринку виступають:

V1 комерційні банки, фізичні та юридичні особи;

V2 з одного боку – держава, з іншого – населення;

V3 кредитори, держава;

V4 немає правильної відповіді.

Q3 Державний кредит – це:

V1 поширена сучасна форма кредитних відносин, основою якої є кредити, що надаються фірмами-виробниками товарів чи послуг своїм клієнтам;

V2 кошти, які надаються банком згідно із законодавством у позику юридичній або фізичній особі на визначений термін для цільового використання та під відсоток;

V3 ланка державних фінансів, що тісно пов'язана з бюджетним дефіцитом і виступає джерелом його покриття.

Q4 Одна із функцій кредитного ринку:

V1 трансформація коштів у позиковий капітал, який забезпечує зовнішні джерела фінансування матеріального виробництва національної економіки;

V2 диверсифікація валютних резервів підприємств, банків, держави шляхом своєчасного обміну одних валют на інші та формування портфеля валютних вкладень із найстабільніших валют;

V3 Запровадження фінансовим ринком механізму викупу в інвесторів належних їм фінансових активів і тим самим підвищення ліквідності цих активів;

V4 немає правильної відповіді.

Q5 Банк – це:

V1 юридична особа, яка на підставі ліцензії НБУ здійснює діяльність щодо залучення вкладів від фізичних та юридичних осіб, ведення рахунків і надання кредитів на власних умовах;

V2 юридична особа, що визначає напрями розвитку сучасних електронних банківських технологій, створює та забезпечує безперервне, надійне та ефективне функціонування, розвиток створених ним платіжних та облікових систем, контролює створення платіжних інструментів, систем автоматизації банківської діяльності та засобів захисту банківської інформації;

V3 правильні відповіді V1 і V2;

V4 немає правильної відповіді.

Q6 Комерційний кредит надається підприємствами з метою:

V1 отримання прибутку від надання кредитних послуг;

V2 збільшення фінансових ресурсів підприємства;

V3 для отримання майнових прав;

V4 немає правильної відповіді.

Q7 Гарантія – це:

V1 письмове зобов'язання третьої особи сплатити борг у разі відмови від сплати позичальником;

V2 праввідношення, в якому одна сторона (боржник) зобов'язана вчинити на користь іншої сторони (кредитора) певну дію (передати майно, виконати роботу, надати послугу, сплатити гроші тощо) або утриматися від певної дії, а кредитор має право вимагати від боржника виконання його обов'язку;

V3 це письмове повідомлення, за яким організація чи окрема особа надає право іншій особі від її імені здійснювати певні юридичні чинності або отримувати матеріальні цінності;

V4 немає правильної відповіді.

Q8 За ступенем ризику кредити поділяються:

V1 на ризикові і неризикові;

V2 стандартні і нестандартні;

V3 гарантовані і негарантовані;

V4 усі відповіді правильні.

Q9 Гарантії бувають:

V1 гарантовані і негарантовані;

V2 корпоративні і державні;

V3 забезпечені і незабезпечені;

V4 усі відповіді правильні.

Q10 Основними функціями банківської системи на кредитному ринку є:

V1 мотиваційна і стабілізаційна;

V2 регулююча і контрольна;

V3 фіскальна і стабілізаційна;

V4 немає правильної відповіді.

Q11 В Україні система гарантування вкладів поширюється на депозити:

V1 лише юридичних осіб;

V2 лише фізичних осіб;

V3 юридичних і фізичних осіб;

V4 немає правильної відповіді.

Q12 Найбільшу частку у структурі ресурсів комерційних банків становлять:

V1 власний капітал;

V2 позичені кошти;

V3 залучені кошти;

V4 немає правильної відповіді.

Q13 Найвищим органом управління акціонерного банку є:

V1 загальні збори акціонерів;

V2 спостережна рада банку;

V3 правління банку;

V4 ревізійна комісія банку.

Q14 Пасивні операції комерційних банків – це:

V1 операції з формування банківських ресурсів;

V2 надання кредитів клієнтам, формування власного капіталу, отримання кредитів на міжбанківському ринку і в центральних банків;

V3 формування власного капіталу, залучення коштів у клієнтів, здійснення банківських інвестицій;

V4 залучення коштів у клієнтів, надання кредитів клієнтам, здійснення банківських інвестицій.

Q15 Активні операції комерційних банків – це:

V1 формування власного капіталу;

V2 розміщення ресурсів для отримання доходів;

V3 залучення коштів у клієнтів;

V4 немає правильної відповіді.

Тема 9. Валютний ринок.

Q1 Валютний ринок – це:

V1 ринок, на якому гроші однієї країни використовують для купівлі валюти іншої країни;

V2 система розподілу робочої сили;

V3 ринок з великою кількістю виробників однорідної продукції, які не в змозі впливати на рішення один одного;

V4 частина фінансового ринку, де формується попит і пропозиції на позичковий капітал.

Q2 Оберіть класифікацію валютних ринків за сферою розповсюдження:

- V1 біржовий, позабіржовий;
- V2 міжнародний, внутрішній;
- V3 муніципальні, державні;
- V4 немає правильної відповіді.

Q3 Оберіть класифікацію валютних ринків за ступенем організованості:

- V1 біржовий, позабіржовий;
- V2 міжнародний, внутрішній;
- V3 ринок євровалют, ринок єврооблігацій;
- V4 муніципальні, державні.

Q4 До учасників валютного ринку належать:

- V1 пенсійні фонди, страхові компанії;
- V2 ломбарди, благодійні фонди;
- V3 валютні біржі, брокерські фірми;
- V4 усі відповіді правильні.

Q5 Функціями валютного ринку є:

- V1 обслуговування експортно-імпортних операцій, страхування валютних операцій;
- V2 кредитування, кліринг;
- V3 кредитування уряду, прискорення обороту капіталу;
- V4 правильні відповіді V1 і V2.

Q6 Конверсійні операції валютного ринку:

- V1 касові, форвардні;
- V2 ф'ючерсні, опціонні;
- V3 своп, арбітражні;
- V4 усі відповіді правильні.

Q7 Депозитні операції валютного ринку – це операції:

- V1 до запитання;
- V2 короткострокові;
- V3 строкові;
- V4 усі відповіді правильні.

Q8 Головна валюта, в якій відбувається майже 90 % депозитних операцій:

- V1 гривня;
- V2 рубль;
- V3 долар;

V4 японські єни.

Q9 Форекс – це:

V1 міжбанківський міжнародний валютний ринок;

V2 ринок, на якому укладається відносно мало угод і ціни майже не змінюються;

V3 апріорно бездефіцитний ринок;

V4 окремі особи та домашні господарства, які купують товари.

Q10 Хто проводить основний обсяг валютних операцій?

V1 комерційні банки;

V2 центральні банки;

V3 інвестиційні компанії;

V4 валютні біржі.

Q11 Функцію управління державними валютними резервами покладено:

V1 на комерційні банки;

V2 центральні банки;

V3 пенсійні фонди;

V4 страхові компанії.

Q12 До зниження курсу національної грошової одиниці призводить:

V1 активний платіжний баланс;

V2 підвищення обсягів експорту в країні;

V3 пасивний платіжний баланс;

V4 низький темп інфляції.

Q13 Валютні інтервенції на валютному ринку можуть здійснювати:

V1 комерційні банки;

V2 валютна біржа;

V3 Центральний банк;

V4 клірингові палати.

Q14 Пряме втручання Центрального банку в діяльність валютного ринку з метою впливу на курс національної валюти — це:

V1 облікова політика;

V2 валютна інтервенція;

V3 валютний арбітраж;

V4 валютні обмеження.

Q15 Ціна грошової одиниці певної країни, що виражена в грошових одиницях іншої країни, — це:

V1 валютний курс;

V2 валютний коридор;

V3 котирування;

V4 конвертованість.

Q16 У чому полягає суть непрямого методу валютного котирування?

V1 за умовну одиницю приймають одиницю іноземної валюти, до якої прирівнюють певну кількість національних грошових одиниць;

V2 за умовну одиницю беруть одиницю національної валюти і до неї прирівнюють певну кількість одиниць іноземної валюти

V3 встановлюють співвідношення між двома валютами, яке визначають через їхній курс до третьої валюти;

V4 встановлюють співвідношення між двома валютами за їх купівельною спроможністю відносно певного набору товарів і послуг.

Q17 Яким чином визначають крос-курс валюти?

V1 за умовну одиницю приймають одиницю іноземної валюти, до якої прирівнюють певну кількість національних грошових одиниць;

V2 за умовну одиницю беруть одиницю національної валюти і до неї прирівнюють певну кількість одиниць іноземної валюти;

V3 встановлюють співвідношення між двома валютами, яке визначають через їхній курс до третьої валюти;

V4 встановлюють співвідношення між двома валютами за їх купівельною спроможністю відносно певного набору товарів і послуг.

Тема 10. Фондовий ринок та фондова біржа.

Q1 Основним постачальником фінансових ресурсів на фондовий ринок мають бути:

V 1 держава;

V2 міжнародні фінансові організації;

V3 домашні господарства;

V4 юридичні особи.

Q2 Основною функцією фондового ринку є:

V1 трансформація тимчасово вільних фінансових ресурсів у позиковий капітал;

V2 страхування фінансових ризиків;

V3 забезпечення накопичення коштів;

V4 хеджування ризиків валютних операцій.

Q3 Держава на фондовому ринку, як правило, виступає:

V1 позичальником;

V2 інвестором;

V3 фінансовим посередником;

V4 усі відповіді правильні.

Q4 Емітенти — це:

V1 суб'єкти, що залучають фінансові ресурси;

V2 суб'єкти, які вкладають грошові кошти у фінансові інструменти;

V3 суб'єкти, які перерозподіляють фінансові ресурси;

V4 суб'єкти, що реалізують різні види страхових послуг.

Q5 Формування і збільшення власного капіталу, залучення позикового капіталу чи ресурсів в обіг відносять до операцій:

V1 клієнтських;

V2 емісійних;

V3 інвестиційних;

V4 аудиторських.

Q6 Фінансові посередники – це:

V1 фінансові організації, що надають посередницькі послуги у процесі здійснення операцій із цінними паперами (брокерські, дилерські контори, саморегульовані організації тощо);

V2 неприбуткові об'єднання учасників фондового ринку, що проводять професійну діяльність на ньому з торгівлі цінними паперами;

V3 діяльність професійного учасника фондового ринку (організатора торгівлі);

V4 фізичні особи або організації, які продають, купують цінні папери або обслуговують їх обіг, тобто це ті, хто вступає між собою в певні економічні взаємовідносини з приводу обміну цінними паперами.

Q7 За способом розміщення цінних паперів фондовий ринок є:

V1 первинним і вторинним;

V2 місцевим, національним і міжнародним;

V3 горизонтальним і вертикальним;

V4 боргових, пайових і похідних цінних паперів.

Q8 Фондові операції – це:

V1 вкладання суб'єктом операцій власних та залучених фінансових ресурсів у фондові активи від власного імені;

V2 дія з цінними паперами чи коштами на ринку цінних паперів для досягнення поставленої мети;

V3 забезпечення зобов'язань суб'єкта операцій перед клієнтом щодо цінних паперів чи зобов'язань клієнта, пов'язаних із цінними паперами;

V4 немає правильної відповіді.

Q9 Надання послуг щодо зберігання цінних паперів незалежно від форми їх випуску, відкриття та ведення рахунків у цінних паперах, обслуговування операцій на цих рахунках та угод з цінними паперами – це:

V1 діяльність з організації торгівлі на фондовому ринку;

V2 депозитарна діяльність;

V3 діяльність з торгівлі цінними паперами;

V4 немає правильної відповіді.

Q10 Професійні учасники фондового ринку – це:

V1 юридичні особи, які на підставі ліцензії, виданої НКЦПФР, проводять на фондовому ринку професійну діяльність, види якої визначені законами України;

V2 фізичні особи або організації, які продають, купують цінні папери або обслуговують їх обіг, тобто це ті, хто вступає між собою в певні економічні взаємовідносини з приводу обміну цінними паперами;

V3 фізичні та юридичні особи, резиденти і нерезиденти, які набули права власності на цінні папери з метою отримання доходу від вкладених коштів;

V4 учасники, що здійснюють обслуговування емісійної, брокерської, дилерської, представницької, депозитарної, клірингової, реєстраторської і регулювальної діяльності.

Q11 Діяльність юридичних осіб з надання фінансових та інших послуг у сфері розміщення та обігу цінних паперів, обліку прав за цінними паперами – це:

V1 професійна діяльність на фондовому ринку;

V2 діяльність з торгівлі цінними паперами;

V3 діяльність з управління активами;

V4 немає правильної відповіді.

Q12 Принципами розвитку фондового ринку є:

V1 отримання прибутку від операцій з цінними паперами;

V2 прозорість і збалансованість;

V3 забезпечення умов для конкуренції у фондовій діяльності;

V4 страхування цінових ризиків.

Q13 Система безготівкових розрахунків за цінні папери та послуги, що базується на заліку взаємних вимог і зобов'язань — це:

V1 спліт;

V2 стопінг;

V3 консолідація;

V4 кліринг.

Q14 З позиції правового статусу у світовій практиці існують такі види фондових бірж:

V1 публічно-правові;

V2 приватні;

V3 змішані;

V4 усі відповіді правильні.

Q15 Статистичний показник, що характеризує стан фондового ринку на основі біржових цін і відбиває тенденцію курсів цінних паперів, - це:

V1 курсова ціна;

V2 біржовий індекс;

V3 котирувальна ціна;

V4 середньозважена ціна.

Q16 Мінімальний стандартний обсяг біржового активу, який може бути куплений чи проданий на біржі, — це:

V1 лот;

V2 лістинг;

V3 фіксинг;

V4 котирування.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ІСПИТУ

- 1 Структура фінансового ринку і його класифікація.
- 2 Склад і характеристика суб'єктів фінансового ринку.
- 3 Сутність і форми державного регулювання фінансового ринку.
- 4 Структура фондового ринку.
- 5 Характеристика сучасного стану фондового ринку України.
- 6 Поняття, класифікація та основні функції фінансових посередників.
- 7 Класифікація фінансових посередників.
- 8 Суб'єкти банківської системи.
- 9 Небанківські фінансово-кредитні інститути.
- 10 Характеристика лізингових компаній.
- 11 Характеристика інститутів спільного інвестування.
- 12 Сутність цінних паперів та їх класифікація.
- 13 Пайові цінні папери, їх характеристика та класифікація.
- 14 Боргові цінні папери, їх характеристика та класифікація.
- 15 Сутність акцій та їх види.
- 16 Облігації. Сутність і види за різними ознаками.
- 17 Державні облігації та інші державні цінні папери.
- 18 Сутність векселя як цінного папера.
- 19 Похідні цінні папери, характеристика та класифікація.
- 20 Сутність, властивості і характеристика опційних контрактів.
- 21 Сутність, властивості і характеристика ф'ючерсних контрактів.
- 22 Сутність і види фінансових послуг.
- 23 Сутність лізингу. Види та форми лізингу.
- 24 Сутність факторингових операцій.
- 25 Первинне розміщення цінних паперів. Андеррайтинг.
- 26 Поняття кредиту та кредитної системи.
- 27 Основні учасники кредитних відносин.
- 28 Характеристика основних видів та форм кредиту.
- 29 Активні та пасивні банківські операції.
- 30 Основні види операцій, які проводяться на валютному ринку.
- 31 Поточні операції з валютою.

- 32 Термінові операції з валютою.
- 33 Біржові операції з цінними паперами.
- 34 Характеристика біржового ринку цінних паперів.
- 35 Характеристика позабіржового ринку цінних паперів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Про цінні папери та фондовий ринок [Електронний ресурс]: Закон України - № 3480. – від 23 лютого 2006 р. – Режим доступу // [www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/ 1201-12](http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/1201-12).

2 Еш С.М. Фінансовий ринок: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 528 с.

3 Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Навч. посібник. – К.: Знання-Прес, 2008. 65.9(2)26 ББК

4 Кравченко Ю.Я. Ринок цінних паперів: Навч. посібник. – 2-ге вид., змін. та допов. – К.: Дакор, КНТ, 2009.

5 Фондовий ринок України: законодавче регулювання: Навч.-метод. посібник / М.О. Бурмака, Д.С. Бутенко, А.Т. Головка та ін. – Вид. 3-тє, переробл. та допов. – К.: Фенікс, 2007.

6 Мендрул О.Г., Павленко І.А. Фондовий ринок: операції з цінними паперами: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2000.

7 Суторміна В.М., Радзієвська В.М., Стеценко Б.Є. Фінансовий ринок: Навч. – метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни. – К.: КНЕУ, 2001.

8 Конспект лекцій з дисципліни „Фінансовий ринок”: у 2-х ч. / С.Є. Ткаченко. – Харків: УкрДАЗТ, 2007.

9 Колісник М.К., Маслак О.О., Романів Є.М. Фінансовий ринок. – Львів, 2004. - 191 с. 65.9(2)26 ББК К604

10 Основы финансового рынка: Учеб. пособие для вузов / Л.П. Белых – М., 1999. – 231 с. 65.9(2)26 ББК Б43

11 Иванов В.М. Финансовый рынок. – К., 2001. – 104 с. 65.9(2)26 И201

12 Мишкін Ф.С. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків. – К., 1998. – 963 с. 65.9(2)26 ББК